9e JAARGe. № 4.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ℘ jaar ƒ 24.- ℘ halfjr ƒ 12.- ℘ maand ƒ 2.-
„ Java. „ do. „ 30.- „ do. „ 15.-
„ Buitenb. „ do. „ 36.- „ do. „ 18.-
„ Europa. „ do. „ 50.-
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

ZATURDAG 5 JANUARIJ 1861.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1 — voo elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel
Advertentien met groote letter betalen dubbeld,
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

DE DAGBLADPERS in **Nederlandsch-Indie.** (*)

Terwijl het geëindigde jaar de oprigting van het eerste paar weekbladen in de buitenbezittingen zag tot stand brengen: het *Padangsch Nieuws-en Advertentie blad* en het *Macassaarsch weekblad*, is naauwelijks het jaar 1861 aangevangen of ter hoofdplaats alhier verschijnt een derde courant: de *Nieuwsbode, dagblad vanSoerabaija.* Zoo streeft de pers in N. O. I. naar telkens meerdere uitbreiding op het gebied der journalistiek.

Wij begroeten die uitbreiding met blijdschap als een eigenaardig en opmerkelijk verschijnsel des tijds waarvan wij eerst *de beteekenis die het heeft* in het licht stellen.

De dagbladpers in N. O. I., dat kind onzer eeuw, eerst geboren na den ondergang der O. I. compagnie, en toen achtereenvolgens gedoopt met de namen van *Bataviasche Coloniale Courant, Java Gouvernement Gazette, Bataviasche Courant* en *Javasche Courant* werd in dien tijd nog alleen gevoed met de schrale melk der officiele berigten, en gebakerd in de luren van het moederlijk gouvernement.

Het jaar 1848 verscheen. De omwentelingsgeest van Europa was in het kalme Nederland overgegaan in een gelijkmatig streven naar vrijheid en vooruitgang, hetwelk zich tot in zijne O. I. bezittingen deed gevoelen.

De moeder werd nu bevreesd dat de *zuigeling*, allengs tot *knaapje* ontwikkeld, maar nog aan den leiband gaande, het voorbeeld zijner makkers mogt navolgen, en zou willen alleen loopen en ongehoorzaam worden.

Het was in dien tijd, wij meenen in 1849, dat iemand op audientie bij Z. E. den toenmaligen gouverneur generaal, den tegenwoordigen minister van kolonien, Rochussen, verscheen in het belang van zijn plan tot oprigting van een drukpers. In den loop des gespreks uitte zich Z. E. aldus: „Er bestaan geene bezwaren tegen de volvoering van uw voornemen, maar ik verlang van u één ding: geen tijdschrift, geen dagblad oprigten, hoor u, mijnheer! dat volstrekt niet, hoor!"

Zoo bezorgd was de moeder, dat de knaap zou struikelen en haar over het hoofd wassen. Hare onderhandsche raadgevingen echter werden in den wind geslagen. De knaap zag andere kinderen los loopen, stond op zijn regt en ondanks zich zelve moest moeder toegeven. Toen verschenen de eerste bladen, door particulieren opgerigt. Achtereenvolgens zagen het *Soerabajasch Nieuws-en Advertentieblad*, thans *Soerabaija Courant*, de *Java Bode*, de *Oostpost*, de *Samarangsche Courant* en het *Samarangsche Advertentie-blad* het licht, en — de knaap stond op eigen voeten.

Hij miste echter aanvankelijk nog de moed om zelfstandig te handelen.

De vrees voor vallen en voor intrekking van moeders speciale vergunning om alleen te loopen, hield den knaap aanvankelijk nog zóó in bedwang dat hij zich maar schoorvoetend enkele schreden ver begaf op het groot gebied der wereld, en in den eersten tijd waren de couranten niet veel meer dan advertentiebladen, die zich zelfs niet ligt de mededeeling van onschuldig nieuws durfden veroorloven, laat staan! de beoordeeling van handelingen des bestuurs.

De knaap echter werd moediger en ervarener naar mate hij den leeftijd bereikte van *opgeschoten jongen.* De moeder begreep dat nu de tijd was gekomen, om hem voor losbandigheid te behoeden, en in plaats van luren en leiband verschenen de huisselijke voorschriften, behelzende bepalingen omtrent geboden en verboden, alsmede straffen, ten einde de jongen niet te laat zou t' huis komen, of zich te ver van huis begeven, en in zijne woorden de zedigheid en den eerbied niet vergeten. Hij mogt anders niet alleen zich zelven bederven, maar ook de andere kinderen en de stiefkinderen en de dienstboden. Ingevolge de bepalingen van het regeringsreglement werd nu in 1856 het befaamde drukpersreglement vastgesteld, ten einde de pers in bedwang te houden en gevaarlijke inwerking op het moederland, de hier geboren Europeanen en de inlanders te voorkomen.

Weinig echter beantwoordden die voorschriften aan het doel, daarmede beoogd. De jongen gevoelde zich *jongeling*, met vurig bloed in de aderen maar gevormd door de scholen van Europa's drukpers, rondborstig en moedig maar toch beschaafd en gematigd, omdat hem het hart op de regte plaats zat. Terwijl eenige couranten op de oude hoogte bleven staan, gaven anderen, behalve geregelde overzigten van het nieuws, ook mededeelingen op gebied van handel, wetenschap, kunsten, politiek, ja beschouwingen ter beoordeeling van het bestuur des Gouvernements op beschaafden en welgemeenden toon; de eerste soort vermeerderde met het *Pasoeroeansch Nieuws- en Advertentieblad,* de laatste met het *Bataviasch Handelsblad.*

In strijd met de verwachtingen van velen werkte aldus het drukpersreglement veel minder belemmerend dan het volslagen gemis van bepalingen weleer, en nam juist na zijn ontstaan de vrije uiting der gedachten over de koloniale aangelegenheden een ongekende vaart.

Wij kunnen ons daarover niet verwonderen. „De storm die in Indie en in Nederland is opgestoken, kort nadat het reglement was bekend geworden, de algemeene afkeuring, die het is te beurt gevallen en bovenal de discussien en het votum der Tweede Kamer hebben aan het stuk al zijn kracht outnomen. Of wat zou een reglement kunnen uitwerken, dat weinige maanden na te zijn afgekondigd, met eene veroordeeling der landsvertegenwoordiging wordt gebrandmerkt, terwijl de schepper van het reglement, de minister van kolonien, aanneemt, het te zullen herzien? Neen! het sluimert, het slaapt, het is dood." Zoo verklaart het *Tijdschrift voor Nederlandsch Indie* het verschijnsel. (*) Wij voegen daar bij: het is een algemeen geldige regel dat de tegenstand eener regering tegen eene magtige rigting des volks en des tijds niet alleen onvermogend is om die rigting te onderdrukken, maar juist medewerkt om haar te bevorderen ja! haar in gevaar brengt teugelloos en oproerig te worden.

Het is waar: de drukpers wet heeft een paar vervolgingen in het leven geroepen. De door beperkingen gebonden jongeling heeft in jeugdige stoutheid zich aan een paar overtredingen schuldig gemaakt, en is toen op water en brood gezet, maar elk, die de tegenwoordige rigting der dagbladen volgt, weet ook, dat de veerkracht en moed van den jongeling niet door die straffen zijn verminderd.

De jongeling is zelfstandig geworden. De openbare meening heeft in Indie overwigt gekregen, en de dagbladpers is daarvan één der organen. Dat is de groote beteekenis, die hare uitbreiding heeft. Daarom zijn de haar belemmerende en wederstrevende waarschuwingen, bepalingen en kastijdingen krachteloos. Sommigen beweren wel dat de dagbladen niet de uitdrukking zijn der publieke opinie, maar slechts van afzonderlijke personen. Doch al werd die bewering niet wederlegd door de opmerking, dat alle polemiserende bladen in Indie, de één meer die ander minder krachtig of consequent, toch ééne hoofdrigting volgen, dan zou het verschijnsel dat die bladen gelezen worden en te meer gelezen, naar mate zij die rigting moediger en bekwamer doen uitkomen, een voldoende bewijs zijn, dat de zaak der publicisten in Indie de zaak is van het publiek.

Wel heeft de dagbladpers in Indie die aanmoediging des publieks noodig, want eigenaardig en groot zijn de *bezwaren die hare uitbreiding ontmoet.*

Wij wezen reeds op de beperkingen, die de vrees voor vervolging of benadeeling van het eigen belang alligt aan de vrije uiting van denkbeelden in den weg legt. Dit bezwaar wordt te levendiger gevoeld bij de overtuiging dat een dagblad niet alleen kan bestaan van den arbeid der uitgevers en redacteuren, maar het grootendeels ondersteuning behoeft uit de berigten en beschouwingen van hen, die geen belang hebben bij zijne materiele aangelegenheden. Hoe velen toch worden van zulke hulp afgeschrikt, uit vrees niet alleen om vervolgd, maar ook om in hunne betrekkingen benadeeld te worden, door mededeelingen, hoe belangrijk, hoe nuttig, hoe waar ook, die aan invloedrijke personen misschien minder welkom zijn. Ja zelfs afgescheiden hiervan, maakt het denkbeeld, dat opgaven omtrent eigene ondernemingen schadelijk voor dezelve zouden zijn menigeen achterhoudend, die anders de beginselen van vrijheid en openbaarheid huldigt. En waar volstrekt geene reden bestaat tot geheimzinnigheid, houdt nog al te vaak zekere gemakzucht of onverschilligheid volledige en juiste berigten omtrent voorvallen, handel, scheepvaart terug, die aan de belangen der maatschappij zeer bevorderlijk zouden zijn.

Een ander bezwaar, dat de dagbladpers in Indie belemmert, ligt in de gebrekkige middelen van verkeer. In elke beduidende plaats van Europa ontvangt de pers door posterij, stoombooten, spoorwegen, telegrammen van allerlei kanten de stof voor hare bladen, en met elken dag volgen zóó steller en lezer geleidelijk den gang der gebeurtenissen en gedachtewisselingen buiten hunnen eigenen kring. Hoe geheel anders is de toestand van Indie! Twee keeren 's weeks ontvangt men met de post over Java, en hoogstens één of twee malen 's maands van de buiten bezittingen tijdingen, en deze zijn zeer beperkt.

(*) Bij het ter perse leggen van dit artikel, bespeuren wij dat de *Nieuwsbode* haar eerste nommer opent met eene behandeling van het zelfde onderwerp. Ons stuk was voor de inzage daarvan vervaardigd, maar ook met het oog op de verschijning van dat blad.

(*) Jaargang 1858, Mei, in een stuk getiteld: *de journalistiek* in N. I.

FRANKRIJK EN ITALIE.

Eeuwen oude bosschen overschaduwen Savoije; boomen die de winden en den storm trotseren bedekken de helling en den rug der bergen. Alleen de bijl van den kolenbrander kunnen zij dikwijls niet ontkomen, hij weet hen ook in de meest ontoegankelijke plaatsen te bereiken. Zie dien man eene lijn vasthoudende welke om eenen boomstam op den top van eenen berg is geslagen en waarvan het eind wordt vastgehouden door eenige andere mannen ver in de diepte gezeten in een broos vaartuigje. Een toeval en de waaghals stort neder om tegen de scherpe rotspunten te worden verbrijzeld, om te worden nedergeslingerd in de diepte van een water hetwelk zoo zelden zijne prooi terug geeft, zult gij zeggen, waarde lezer? Gij beschouwt hem met angst, bij elk zijner bewegingen gevoelt gij eene koortsachtige rilling door uwe leden, en toch zwaait die man zijne bijl met een zeker oog en, zijn hout klovende, zingt hij met eene even heldere en geruste stem als de houthakker, in de bosschen van Saint-Germain en van Meudon, die niet aan het minste gevaar is blootgesteld. Verschillende soorten van boomen schieten welig in de valleijen op, reusachtige notenboomen overschaduwen de dorpen en de wegen, en de kastanjeboomen van Chablais kunnen alleen worden vergeleken met die welke men op de Pijreneen en op de Etna ziet. Waar vindt men meer oud en digt begroeid heestergewas dan te Tancigny? Geen plekje gronds van Savoije, dat aan de stralen der zon is blootgesteld, waar geene druiven groeijen, uitgenomen de hooger gelegene plaatsen waar de wijnstok geene vruchten meer voortbrengt. In Savoije, zoo zegt een reiziger, bieden de Alpen een zeer aangenaam landelijk schouwspel aan het oog van den beminnaar der natuur; in de meest hooge valleijen ziet men in het schoone jaargetijde talrijke kudden kalveren, koeijen en schapen grazen; de groote hoeveelheid dezer dieren ziende, welke de bergen overdekken, zou men meenen dat zij de plaats der menschen hebben ingenomen. Boven deze voor den mensch en voor het vee toegankelijke weiden houden zich, te midden der ijsvelden en tusschen de eeuwig durende sneeuw, de steenbokken en wilde geiten op. De steenbok beklimt de hoogste toppen, de wilde geit vindt lager in de bergen zijn leger. Beneden deze hooge streken leven de marmotten. De pruimen groeijen in de valleijen door welke de Leissa loopt en in die waar de Isère zijn water uit de Arc ontvangt; op de heuvelen van Saint-Innocent ziet men de vijgen rijpen, en op dezelfde tafel ziet men zoowel de vruchten van de lente als van den herfst vereenigd. De Savoijesche herder is zeer bedreven in de kunst om de voortbrengselen van zijn vet en schoon vee onder verschillende vormen aan de markt te brengen.

De vaccherini (eene soort van vloeibare kaas) uit de vallei des overvloeds is eene der meest gewilde schotels in Genève en in geheel Zwitserland. De groene kaas van Maurienne ontbreekt nimmer ook op de grootste feesten in Frankrijk en in Italie. De boter, die van de Alpen komt, is bekend van Rome tot Parijs.

De groote beweging van de fransche litteratuur heeft in Savoije zijnen oorsprong.

De abt Chamouset, president der keizerlijke akademie, drukte zich met betrekking daartoe volgenderwijze uit, tijdens de keizer in het laatst van Augustus 1860 Savoije bezocht: — Niet zonder reden wordt gezegd dat Savoije eene natuurlijke provincie van Frankrijk is zoowel om de taal harer bevolking als om de eenvormigheid in gedachten en gevoelens, van welke laatste de taal het kenmerk is; men heeft echter niet alles gezegd. Savoije heeft meer dan eenige andere provincie van uw groot keizerrijk medegewerkt tot vorming der fransche taal, de schoonste der talen van den aardbodem. In 1607 werd door twee beroemde Savoijaarden, de heilige Franciscus de Sales en de president Favre, de florimontaansche akademie gesticht, een der oudste geleerde vereenigingen van het land waar de fransche taal werd gesproken. De werken van den Bisschop van Genève zijn de eersten die het bewijs leverden dat de fransche taal alle andere talen overtreft door rijkdom, juistheid en bekoorlijkheid. De eerste fransche dictionaire is men verschuldigd aan eenen anderen Savoijaard, Vaugelas, die zelf zijne lessen in de fransche taal had ontvangen aan de florimontaansche akademie voor en alser hij een der beroemdste oracles der taal werd in de akademie te Parijs gesticht door den kardinaal de Richelieu."

Wij verlaten Savoije en in een oogenblik zien wij ons in de eeuwige stad verplaatst. Beminnaar der schoone kunsten en Franschman, zijn wij de fransche schilderschool een eerste bezoek verschuldigd. Het is daar, in de school der groote meesters, dat zich onze jeugdige

Elke halve maand brengt de mail ons berigten uit Europa, die zich gedurende een paar dagen opeenstapelen, terwijl latere mededeelingen den lezer gewoonlijk minder belang inboezemen.

De ongenoegzaamheid van het personeel, in den regel voor een dagblad in Indie verkrijgbaar, is een ander bezwaar. Niet alleen toch dat voor den arbeid van het letterzetten en drukken grootendeels inlanders moeten worden gezocht en gevormd, maar tot het leveren van beschouwingen, het redigeren, vertalen of kiezen der nieuwstijdingen, de naauwkeurige correctie en de leiding der drukkerij is in Indie zeer moeijelijk een voldoend aantal bekwame en volhardende personen te vinden. Wij zijn hier veelal vreemdelingen, aangeland met de hoop om na een korte en voordeelige loopbaan te kunnen terugkeeren naar Europa, en niet met het vooruitzigt om, gelijk veeltijds aldaar, met zwaren arbeid slechts de noodige bete broods te verdienen. Geen wonder dan ook, dat in Indie jaren lang volgehouden eenheid en degelijkheid van een blad, voortdurende belangrijkheid van den inhoud, boeijende verscheidenheid in den vorm en volledigheid maar zeldzaam vereenigd te vinden zijn.

Hoe ligt kan het gebeuren dat de dagbladpers door die bezwaren hier en daar *de hooge roeping die haar is opgelegd* uit het oog verliest, en terug zinkt tot het oude standpunt, waarbij *advertentien* het uitsluitende doel waren.

Wij behoeven niet te loochenen dat het blad, waaraan wij onze krachten wijden, trouwens als alle anderen, de advertentien op hoogen prijs stelt, niet alleen om het eigenaardig nut dat zij stichten als bevorderingsmiddelen voor het bestuur, den handel, de concurrentie en de mededeeling van persoonlijke aangelegenheden van min of meer algemeen belang. Neen! om het stoffelijk voordeel, dat zij de onderneming zelve aanbrengen, zijn zij in de eerste plaats onmisbaar.

Maar toch, het eigenbelang beöogende, moet de dagbladpers in Indie ook een hoogere roeping najagen, en de advertentien behooren het voedsel te zijn, dat het ligchaam onderhoudt, opdat het een gezond orgaan zij van den geest.

Daar behoort *geest* te zijn in de Indische bladen!

Is de schrijfkunst eene spraak, geschikt om meer algemeen vernomen te worden dan de taal der lippen, die algemeenheid, zoo wel als de snelheid der mededeeling wordt bovenal vermeerderd door de boekdrukkunst. Daar toch in de gedachtewisseling door de spraak de oorzaak ligt der vatbaarheid van de menschheid tot geestelijke ontwikkeling, zoo is de boekdrukkunst, juist omdat zij een nog vollediger middel van de algemeene gedachtewisseling is dan de spraak, ook de hoofdoorzaak der hoogere beschaving van het westen.

De dagbladpers is de dagelijksche algemeene gedachtewisseling der maatschappij over al wat hare belangen aangaat. Begrijpt zij hare verhevene roeping, dan tracht zij evenzeer het publiek in te lichten, als van het publiek licht te ontvangen. Zóó is zij eene opvoedster der openbare meening, maar wordt wederkeerig door haar gevoed. Uitgaande van de overtuiging dat de welvaart en de zedelijkheid der volken afhangt van de regte aanwending der wetten van staatkunde en staathuishoudkunde, tracht zij niet alleen den stand van handel en nijverheid, de volken in hunne veelzijdige eigenaardigheden, werkzaamheden en behoeften te kennen en te doen kennen, maar zij laat zich ook in met de groote levensvragen die daarop betrekking hebben, en beschouwt alles uit het oogpunt van het algemeen belang. Daarom is zij ook niet de omgekochte dienares en de onvoorwaardelijke vleister van ééne partij, maar zij heeft een *beginsel*, een *stelsel* gebouwd op de wetten der volkswelvaart, naar hetwelk zij de daden van het bestuur en der publieke personen onpartijdig beoordeelt.

Dat is ook hare roeping in Indie. Zij tracht de regering in hare moeijelijke taak te ondersteunen, maar laat zich veel meer door het algemeen belang bewegen *tot*, dan door de vrees voor wetsbepalingen afschrikken *van* eene rondborstige oordeelvelling over al wat met dat belang in strijd is. Zij rekent onder dit algemeene belang, ook dat van den *inlander*, en behartigt dit te meer, naar mate hij de gelegenheid mist om zijne regten door de publiciteit te verdedigen, en naar mate zijn belang aan dat van het moederland wordt opgeofferd. In het bijzonder tracht zij de zelfzucht, de onregtvaardige begunstiging, de willekeur van autoriteiten door de openbaarheid te bestrijden. Maar gestreng en moedig in het bestraffen van laagheden, is zij zachtzinnig in de bespreking van zwakheden en dwalingen, regtvaardig in de aanprijzing van het goede onder alle rigtingen, bescheiden in de beoordeeling van andersdenkenden, voorzigtig in het twijfelachtige.

Zóó hebben alle dagbladen te zamen ééne roeping, die hen verbindt. Daarom laten zij zich door geen broodnijd vervoeren tot hatelijke aanvallen, berekeningen op spotlust en onwettige onderkruiping, ten opzigte van elkander. Overtuigd dat goede dagbladen tegen de concurrentie bestand zijn, en deze tot verhoogde krachtsinspanning leidt ten voordeele van het publiek, gelooven zij dat in de bevordering der onderlinge eendragt hunne kragt ligt, veel meer dan in het uitstrooijen der zaden van tweedragt. Maar evenzeer zich bewust dat wrijving van gedachten de weg is tot de waarheid, openen zij met voorliefde een veld van onderlinge bespreking, bestrijding en verdediging, voor zoo ver daarmede het algemeen belang beoogd en de broederschap betracht wordt.

Wij schetsten de *roeping* der dagbladpers in Indie, geenszins *haar tegenwoordige toestand*. Verre van ons is de waan dat zij reeds aan die roeping beantwoordt, of dat wij zelve haar bij uitnemendheid betrachten. Maar wij houden haar in het oog en jagen haar na. Aan ieder van harte zijne plaats gunnende, zullen wij de onze, zij ze nederig, trachten met vastheid en waardigheid te handhaven. Daarom dan ook begroeten wij de nieuwe dagbladen met ongeveinsde heilwenschen, en zetten dit jaar met moed en opgewektheid onze eigene taak voort.

Moeten wij voor de gebreken, die hare vervulling tot nu toe aankleefden of ook in den vervolge zullen aankleven, de verschooning onzer lezers inroepen, wij zijn overtuigd dat de bezwaren, die aan de dagbladpers in Indie in den weg staan, en waarop wij hebben gewezen, hen gematigd en billijk in hunne oordeelvellingen en eischen zullen maken. Ja in hunne hand, voor een groot deel, ligt het middel tot verbetering van het gebrekkige. Dat middel is: ruimere ondersteuning door toezending van nieuwsberigten en beschouwingen.

Wij maken daarop geene aanspraak als een regt, ofschoon wij zeer genegen zijn des verkiezende voor zulke correspondentie billijke vergoeding te schenken. Maar wat ons vrijmoedigheid geeft om die ondersteuning te verzoeken is de overtuiging, dat de maatschappij ook in Indie even zeer gebaat wordt door goede dagbladen, als de dagbladen door de krachtige medewerking der maatschappij.

G.

ADVERTENTIEN.

BEKENDMAKING.

Op Dingsdag den 8 Januarij 1861 zal ten bureele van den Resident van *Soerabaija*

EENE UITBESTEDING

worden gehouden, voor den overvoer van steenkolen van *Soerabaija* naar *Amboina*, *Ternate*, *Kema*, *Kwandang*, *Bima*, (*Poeloe kambing*) en *Baeton*.

De voorwaarden liggen met uitzondering van zon- en feestdagen ter inzage voor belanghebbenden op gemeld bureau.

SOERABAYA, 27 *December* 1860. (2122)
Namens den Resident, *De Sekretaris*, CH. TROMP,

BEKENDMAKING.

Op Zaturdag den 12den dezer, zal ten overstaan van den Adsistent-Resident van *Sidhoardjo*, voor afbraak publiek worden verkocht de oude kontroleurs woning en bijgebouwen te *Boengoer*.

Soerabaya, *den 4den Januarij* 1861. (25)
Namens den Resident *De Secretaris*, Chr. TROMP.

De Wijkmeesters dezer plaats worden beleefd verzocht, ten spoedigste aan mij, de bevolkingstaten te willen indienen, zoomede de cohieren der paardenbelasting, tegen ultimo dezer.

Soerabaya, 1 *Januarij* 1861. (19)
De Assistent Resident voor de politie E. DIBBETS.

GEBOORTEN.

Bevallen van een' *ZOON*, de echtgenoote van G. A. SICK. (32)

Bevallen van eenen *ZOON*, de echtgenoote van G. DUMAS. 26 *November* 1860. (17)

Bevallen van eenen *ZOON*, de echtgenoote van DR. MOHNIKE. **Soerabaya,** 2 *Januarij* 1861. (16)

In het midden der maand Januarij aanstaande,

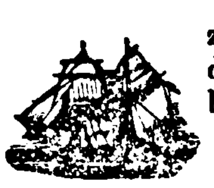

zal te Soerabaija op publieke vendutie worden verkocht, de Nederlandsche schoenerbrik

HELMERS,

groot 99 gemeten lasten, gebouwd in den jare 1856, thans liggende ter reede van Soerabaija, en gevoerd door kapitein A. MESSEN.
Blijvende inmiddels uit de hand te koop.
Nadere informatien bij
VAN OMMEREN RUEB & CO. te *Batavia*.
en
E. TEN BRINCK & CO. te *Soerabaya*.
(2045)

OP eenen nader te bepalen dag.

Zal in het vendu locaal
BIJ
D. D. VAN BOECKHOLTZ,
worden verkocht:

Een factuur pas aangebragte **Engelsche** goederen bestaande uit:
Waslucifers, in blikken doozen.
Stellen tafelmessen en **vorken,** in mahonijhouten kistjes, zevendaagsche **scheermessen.**
Fijne **horologie-makers zaagjes** en **vijlen.**
Horologie-veeren.
Diverse soorten **hondenhalsbanden.**
Electro pleeten **likeur-** en **zuurzetjes.**
Do. **broodmanden.**
Engelsche **naalden** en **scharen.**
Brillen en diverse soorten van **passerdoozen.**
Horologie-kettingen en **sleutels.**
Porceleinen **poppetjes** in doozen.
Geweren in mahonijhouten kisten.
Electro pleeten **blakers.**
Berlijnsch-zilveren **lepels** en **vorken.**
Voorsnijmessen en **vorken.**
Vischhaken en **hamers.**
Een collectie **schilderijen** (*gravures*).
Cassettes en **dameswerkkistjes.**
Kisten met **timmermansgereedschap.**
Degen en **wandelstokken.**
Kleine toeslaande mahonijhouten **billard tafels** van 7 en 8 voet lang.
Spijsdeksels, sigarenpijpjes, en **ouwels.**
IJzeren geldkistjes
Diverse soorten van **tekenpotlooden.**
Sponzen, penseelen, gomelastiek en kleine **thermometers.**
Fraaije **wagen-lantaarns.**
Rottenvallen van gevlochten ijzerdraad.
Hangsloten.
Lederen **hoofdstellen** met stangen.
Paardenhalsters met kettingen.

---

artisten, die de geheime ingeving van den hemel hebben verkregen, verder komen bekwamen. Maar niet alleen in de beschouwing der werken van eenen vroegeren tijd komen zij hun genie scherpen; het land, de kleederdragt en de zeden der bevolking hebben niet zelden aan eenigen van hen de gelukkigste idées gegeven.

Maar onderwijl wij deze schilderstukken bewonderen ontrolt zich een ander tafereel aan onze oogen. Een levendig tooneel wat op straat voorvalt en waardoor de vensters der huizen worden bevolkt met de liefste gezichtjes welke men immer heeft gezien. Twee rijen rijtuigen, gevuld met eene vrolijke menigte, rijden de Corso, de eenige straat van Rome, op en neêr. De wanluidende toonen van duizend verschillende instrumenten vermengen zich met het geschreeuw, het gelach en gezang der uitgelaten menigte. Het is Bacchus, het is Comus, die zich van aller geesten hebben meester gemaakt, die aller hoofden hebben op hol gebragt. De minnezangers, gekleed in roode buisjes met de guitaar aan een lint om den hals hangende, lispelen eene teedere romance aan de trotsche boerinnetjes welke, versierd met een rood bovenlijf over het witte onderkleed en met eene énorm lange gouden naald in het zwarte hoofdhaar, alle stoepen en verhevenheden hebben ingenomen. Een engelsch reiziger, in de eene hand Murraijs onmisbaar handboek houdende en in de andere een lorgnet, staat dit tooneel met een onvergelijkelijk phlegma aantezien. Dat hij dan ook op zijne hoede zij! een aardig kameniertje neemt zich voor hem zijne onverschilligheid te straffen en wel door middel van een groote bloemruiker welke zij hem in het gezigt werpt.— Een polichinel ontmoet een doctor die hem het drinken van zuiver water aanbeveelt, hij beroept zich deswege op de leerstellingen van Hippocrates en van Galien; de polichinel antwoordt hem met een flesch wijn te ontkurken, uitroepende: zie hier mijne medicijn, zij is wat beter dan de uwe." De rijtuigen volgen elkander inmiddels op, en allen hebben eenen verschillenden vorm, een ander uiterlijk, — op de eene zitten niets anders dan pierrots, op de andere ziet men geneesheeren en apothekers; weer anderen zijn bezet met jonge meisjes in fantaisie-kleeding, welker vrolijk uiterlijk aller blikken, aller harten tot zich trekken. Verscheidene dezer zot opgetuigde wagens worden bestuurd door wezen, tot eene nieuwe sexe behoorende; het zijn vrouwen met baarden en knevels, voor welke een centgarde zich niet zou behoeven te schamen, een zonderling en zot slag van schepselen, welke alleen gedurende het carneval fureur maken. Massa's amandelen en bloemruikers worden in de wagens nedergestort en begraven als het ware de in de wagens zittende vrolijke kwanten. Een gedeelte der opvarenden houdt zich dan ook gestadig onledig met deze massa van carnavalesque projektielen buiten boord te werpen, welker bezit de straatjongens elkander betwisten. Maar, zou het ons onder dat zotte masker achter hetwelk zich Rome gedurende dien tijd verschuilt mogelijk zijn om de wonderen te kunnen vinden, welke die stad bezit? Waar de kalmte en bedaardheid te vinden om den koepel en al de pracht van den Saint-Pieter te bewonderen, de schoonheden van Sain Jean de Latran, het schip en plafond van Sainte Marie Majeure, het vatikaan, de Monte Cavallo, de villa Medicis, de villa Borghèse, het kapitool waarvan men met geene mogelijkheid al de wonderen kan beschrijven, al die bouwvallen, die oudheden, die meesterstukken van schilder en beeldhouwkunst, welke men zelfs terugvindt in de minste gedenkteekenen van de oude wereldhoofdstad?

Laat ons Rome en zijne levendige vreugde voor een oogenblik laten rusten; er zijn nog meer plaatsen in Italie welke onze aandacht dubbel waard zijn. Is Italie niet, tot zelfs in zijne diepste hoeken, het land der paleizen, der schoone kunsten en der groote herinneringen? In de minst bekende dorpen zal men iets te zien, te bewonderen aantreffen. Verlaten wij de kerkelijke staten om het koningrijk Napels binnentetreden en wanneer wij daar ook te spoedig doortrekken zonder ons telkens optehouden, wijt dit dan, waarde lezer! aan de ongunstige omstandigheden waarin dat land verkeert; op het Napolitaansche grondgebied is thans eene vulkaan in werking, die den geheele bodem met hare lava overdekt, eene vulkaan verschrikkelijker dan de Vesuvius. Werpen wij niettemin een oog op die prachtige baai van Napels, welke eenen cirkel beschrijft van zeven mijlen, omzoomd van met wijngaarden overdekte heuvelen, van kloosters, dorpen, enz. Regts van ons ligt de kaap van Messina, links de kaap van Massa; tusschen het eiland Capri en deze beide kapen de uitgestrekte zee.

(*Wordt vervolgd.*)

Geweerproppen en **inktkokers.**
Kleine ijzeren **spijkers** van ⅜ en ¼ duim.
Wagenveeren met **assen** en **oliebussen,**
Morrisson **inkt** enz. (28)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP

KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Kapt. E. Lewis,
vertrekt van hier naar Singapore via Samarang en Batavia *op den* 10*den Januarij* 1861.

De Agenten,
(2127) **FRASER EATON & CO.**

VERTREKDAGEN DER STOOMBOOT OENARANG.

Gedurende de maand Januarij 1861.

Van **Batavia** naar **Samarang** 13 en 27.
Van **Samarang** naar **Soerabaya** 2 en 16.
Van **Soerabaya** naar **Samarang** 6 en 20.
Van **Samarang** naar **Batavia** 8 en 22.
Informatien te bekomen bij

De agenten,
(1935) **ADAM & CO.**

PRINS VAN ORANJE,

VOORGENOMENE REIZEN IN DECEMBER & JANUARIJ.

SOURABAYA.			SAMARANG.			BATAVIA.		
aankomst.	verblijf.	vertrek.	aankomst.	verblijf.	vertrek.	aankomst.	verblijf.	vertrek.
								18 Dec.
			19	20/22	23			
24	25/26	27	28	29	30	31 Dec.	1/5 Jan.	6
			7	8/9	10			
11	12/13	14	15	16/17	18	19	20/23	24
			25	26/28	29			
30								

SOERABAYA 12 *December.*
(2012) **MAJOR MATZEN & CO.**

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR AMSTERDAM

wordt aangeboden met het snelzeilende en bijzonder goed ingerigte Nederlandsche Barkschip
HET GOEDE VERTROUWEN
Kapitein D. J. KRAAN,
om in het laatst van Januarij direct van hier naar *Nederland* te vertrekken, adres.

De Agenten,
(5) **P. KERVEL & CO.**

PASSAGE NAAR HET KANAAL.

Per Hamburger Brik

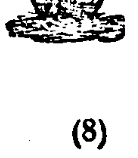

PENGUIN,
kapt. **Wesenberg.**
Adres

De Agenten,
(8) **P. KERVEL & CO.**

PASSAGE naar NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het voor den overvoer van passagiers doeltreffend ingerigt Nederlandsch schip
CORNELIA HENDRIKA,
kapt. C. JASKI,

om tegen het laatst dezer maand te vertrekken.
Verdere informatien bij

De Agenten,
SOERABAYA, ARNOLD & ZONEN.
8 *Januarij* 1861. (18)

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Ned. Barkschip
AUSTRALIE,
Kapitein **D. B. Jochems.**
Uitmuntend ingerigt voor den overvoer van passagier's varende een' bekwaam doctor.
Het vertrek zal medio *Februarij* van hier plaats hebben.
Nadere informatiën te bekomen bij
SOERABAYA, **B. KOPERSMIT & CO.**
Januarij 1861. (23)

TE HUUR

Een **TUINHUIS** buiten de stad, thans bewoond door de weduwe STEUP, tegen den 1sten Februarij aanstaande.
Te bevragen bij
(14) J. H. MUNTER.

TE KOOP OF TE HUUR

Een steenen **HUIS** met steenen **BIJGEBOUWEN.**
Te bevragen bij de uitgevers van dit blad.
(2055)

TE HUUR

EEN HUIS in de 3e *Kaliesosok* te bevragen bij
(24) **OECHSMAN.**

TE HUUR

Het **HUIS**, thans bewoond door den Heer DE GRAAF gelegen te *Kapoetran.*
Informatien te krijgen bij

De Havenmeester,
(22) **DE GRAAF.**

TE KOOP

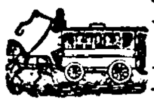

Een **HANDCHAIS**
en
Een **PALANQUIN.**
bij
(26) **J. F. POLACK.**

MACHINERIEN,
ALHIER AANGEKOMEN.

Een buitengewoon krachtige **SUIKERMOLEN** met Waterwiel-as en Gearing compleet, met Cylinders van 54 duim lengte, bij 30 duim diameter en Cylinder-assen van 11 duim diameter. Deze molens zijn de krachtigste welke op Java worden aangebragt, gelijk die welke reeds te *Pandaän, Watoe-toelies* en *Kandang Djattie* staan en zijn in staat om in 24 uren 120,000 tot 150,000 kannen Sap te produceren.

STOOM SUIKERMOLENS met Stoomtoestellen-, Ketels- en toebehooren compleet; de Molencylinders 30 duim lang bij 18 duim diameter, Stoomketel 12 voeten lang bij 4½ voet diameter met Vlampijpen, de Cylinder van het toestel 10½ duim diameter met 24 duim slag. Deze molens kunnen in 14 uren 70,000 tot 80,000 kannen Sap produceren met slechts eene geringe hoeveelheid brandstof.

CYLINDERS van 48 × 24 duim dimensie voor Suikermolen compleet met as en rondselen.

Eene hoeveelheid **SUIKERPANNEN** van de volgende dimensien:

96 duim	×	33 duim
92 „	×	31 „
88 „	×	25 „
84 „	×	27 „
80 „	×	25 „

THANS OP REIS UIT ENGELAND.

Een buitengewone goede **SUIKERMOLEN,** expresselijk voor Java vervaardigd met Waterwiel van geslagen ijzer en Gearing compleet. Cylinders van 42 duim lengte bij 22 duim diameter; het Waterwiel 25 Eng. voet diameter bij 6 Eng. voet breedte.

Een kleine **STOOMMOLEN,** met compleete VALVES, volgens de Gouvernementsbepalingen en patent zelfwerkende Stoomaanduiding; Cylinders 24 duim lengte bij 16 duim diameter; de Stoomketel 2¾ Eng. voet diameter bij 24½ voet lengte. De Cylinder van het toestel 7 duim diameter met 18 duim slag.

Eene hoeveelheid TJENG BAKKEN.

De teekeningen van de bovengenoemde machinerien zijn te bezigtigen bij

MAC MILLAN MARTEN & CO.
AGENTEN VOOR
(27) **R. W. THOMSON.**

PRAAUWENVEER
TE SOERABAYA.

VERGADERING.

Van stemgeregtigde deelhebbers op Zaturdag den 19 Januarij 1861 des middags ten 2 ure in het locaal der Handelsvereeniging alhier, tot het bijwonen der aflegging van rekening en verantwoording over het afgeloopen jaar, het kiezen eener nieuwe Directie-het brengen van wijzingen in het reglement en uitbreiding van genoemd praauwenveer.
SOERABAYA, 3 *Januarij* 1861. (21)

Een JONG MENSCH bekend met de Engelsche taal **kan plaatsing bekomen.**
Informatien bij de uitgevers van dit blad. (34)

JAVA BODE – BATAVIASCH HANDELSBLAD.

Geabonneerden op een dezer bladen, of ook op de *mailleditie* van laatstgenoemd blad, gelieven den abonnements prijs voor het aanstaande jaar, tijdig aan ons af te dragen, ten einde staking in de toezending te voorkomen.

De correspondenten voor bovengenoemde bladen te Soerabaya,
(1977) LE ROY & CO.

SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS
te Soerabaya.

Schoolkommissarissen over de maand Januarij 1861.
Mr. M. P. A. COSTER
en
J. L. VAN GENNEP.

BOEKHANDEL LE ROY & CO.

PER MAIL ONTVANGEN:
ALMANACH **Comique.**
„ **Prophétique.**
„ **l'Illustrations modernes.**
Voor **1861** ad.......................... *f* 2.—
(33)

De ondergeteekenden alhier eenen

HOUT-HANDEL

opgerigt hebbende, bevelen zich aan voor de levering van alle mogelijke HOUTWERKEN, geschikt voor huis- en scheepsbouw.
SOERABAYA, **ZANTHUIS & CO.**
30 *October* 1860. (3)

VERKRYGBAAR.
D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Schotsche PLAIDS.
Puike MANILLA SIGAREN no. 2
Gebruikte Engelsche REISWAGENS.
Een Europesche BENDIE, met Tent, geschikt om met een en twee PAARDEN te rijden. [20]

MENIE,
Vaatjes van 25 pond.

(11) L. W. VAN DER ZWAAN

OP NIEUW ONTVANGEN

IJZEREN SCHROEFBOUTEN met MOEREN waarvan de draad op de bank is uitgesneden; van de volgende dimensien, als:

2½ : ⅜—3	: ⅜—2¾	: ⅝—3½	: ⅝—3½	: ⅞—
4 : ⅝—5	: ⅝—5	: ⅝—4	: ⅞—4	: ⅞—
5 : ⅞—6	: ⅝—6	: ⅝—6	: ⅞—12	: ⅞—
16 : 1—16	: 1¼—16	: 1½—16¼	: 1¾—16¾	: 2—

Engelsche duimen.

Ook AMERIKAANSCHE SLOEPRIEMEN van Eschenhout.
(30) **J. LLOYD & CO.**

ONTVANGEN.

EEN RUIME VOORRAAD
Mannetjes- en Wijfjes Kalkoenen.
bij
(31) **LEROUX & CO.**

ZITDAG DER SPAARBANK
te Soerabaya.

Dingsdag den 8sten Januarij 1861.
(10)

1861.

KANTOOR ALMANAK op karton. . . . . ƒ 1.—
IDEM. onopgeplakt . . . . „ 0·50
ZAKALMANAKKEN met los waschboekje „ 2.—
(1982) **LE ROY & CO.**

GEVRAAGD

BALLASTSTEENEN

Informatien bij **W. C. NASH.** (13)

IN COMMISSIE ONTVANGEN.

Eenige POLYORAMAS, met daarbij behoorende prachtige **Tableaux,** voorstellende gezigten uit **Parijs, Londen, Vénetie, Rio-Janeiro, Veldslagen** in Italie tusschen de Franschen en Oostenrijkers, enz. enz.

(15) D. D. VAN BOECKHOLTZ.

BOEKHANDEL LE ROY & CO.

Bij de ondergeteekenden is opengesteld de inteekening op het

PORTRET VAN PROFESSOR HOLLOWAY,

geëncadreerd in nette vergulden lijst, ad...... ƒ 12.—

De heer HOLLOWAY verzekert aan zijne vereerders, dat bovengenoemd portret voor de helft van den kostenden prijs wordt afgestaan. (2118)

AVEC LA PERMISSION DE MR LE RESIDENT.

Cirque Olympique de Paris,
sous la Direction de Mr. H. OLIVIER.

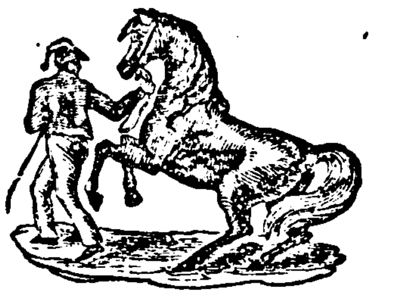

LUNDI 7 JANVIER.

HUITIÈME REPRÉSENTATION

TRAVAIL VARIÉ.

Avis. Nous ne donnerons plus que deux représentations. (29)

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Verzwaktheid.—Elk inwoner van Java wiens ligchaamsgestel is afgemat door het klimaat wil bevinden dat dit wonderbaar geneesmiddel eene volkomen versterkende artsenij is. Zij zuiveren het bloed, geven kracht en sterkte aan de lever en de maag, en hebben zulk eene uitwerking op het ligchaam in het algemeen als gewoonlijk verwacht wordt van niets anders dan eene verandering van luchtstreek. Jeugd en ouderdom derhalve van beiderlei kunne wanneer ze gevoelen dat de hitte en vochtigheid van dit eiland ongunstiglijk op hun gestel werkt, behooren terstond hunnen toevlugt te nemen tot deze Pillen, en zij zullen spoedig bevinden dat ze even zoo gezond en sterk zijn onder eene verzengde luchtstreek dan elders. Elk ligchaamsgestel wordt door de toebereide medicijnen op dezelfde wijze genezen.

Ad. ƒ 1,— ƒ 3,— en ƒ 5,— per doos of pot, naar gelang van derzelver grootte, bij

(2074) **LE ROY & CO.**

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 5den Januarij 1861

TELEGRAM.

De mail is den afloopen nacht te Batavia aangekomen.

Als Nederlandsche politieke berigten meldt men ons, dat aan de tweede kamer belangrijke stukken zijn medegedeeld, omtrent de plaats gehad hebbende verwoesting der vrije suikerkultuur in Cheribon. Door den Minister van kolonien zijn toezeggingen gedaan, omtrent de indiening der indische comptabiliteitswet. Het ontwerp der regterlijke organisatie is aangenomen.

Door Z. M. de Koning is als president van het hoog geregtshof benoemd de heer Mr. Swart.

Men noemt algemeen de Baron Heemstra als aanstaande gouverneur generaal.

Aangaande het buitenland meldt men ons, dat Garibaldi als ambteloos burger zich te Caprera heeft terug getrokken, echter bij zijn afscheid zijne medewerking heeft toegezegd tot bevrijding van Venetie. Ook spreekt men er van dat de keizer van Oostenrijk voornemens zoude zijn om af te treden en heerscht er eene hevige beweging in het zuidelijk gedeelte van dat rijk.

In Frankrijk is graaf Walewskij benoemd tot minister van staat, terwijl de graaf de Persignij benoemd is tot minister van binnenlandsche zaken.

In Napels heerscht eene reactionaire beweging en zijn vijf provincien in staat van beleg. Gaëta wordt voortdurend belegerd doch van de zeezijde door Frankrijk beschermd. In Amerika is tot president benoemd de heer Lincoln.

Spanje protesteert tegen eenen inval in Napels, als zoude die eene inbreuk op spaansche regten zijn.

De vrees voor den oorlog is wijkende, men hoopt algemeen dat eene schikking langs diplomatieken weg mogelijk zijn zal.

Handelsberigten.

Handel over het algemeen verlevendigd. *Suiker* ƒ 1½ à 2.— boven de laatste veiling. *Koffij* 38½ à 39½. *Rijst, Thee,* vast. *Tabak, Huiden* gevraagd, *Indigo* stil maar prijshoudend. *Bindrotting* flaauw. *Arak* ƒ 145. à ƒ 148.

Aan de royale tafel te ..... kwam onder anderen ter sprake, dat men geloofde dat er bij opperbestuur werd over gedacht, om nadat in Nederland een uniform porto van vijf cents zal tot stand zijn gekomen, ook voor Indie het porto zoodanig te regelen, dat dit van den vervolge niet meer zal in den weg staan, om brief- en daardoor gedachtenwisseling te vermeerderen, terwijl men daarmede in verband ook eene dagelijksche postcommunicatie zou organiseren en de gemakken van remises per postwissel en postzegels ter franceering der brieven, aan Indie zou deelachtig maken.

Wij hechten aan tafelpraatjes niet veel waarde doch houden ons ten volle overtuigd dat die hervormingen nuttig, noodzakelijk en billijk zouden zijn.

Zijn wij goed ingelicht, dan is reeds voor acht à negen jaren een onderzoek van gouvernementswege ingesteld, naar de hoog noodige hervormingen desaangaande en daarover, door den tegenwoordigen directeur der posterijen een hoogst volledig uitgewerkt rapport ingediend; zoo nu nog meer tijd moet verstrijken alvorens de wenken daarin gegeven worden opgevolgd, dan laat het zich aanzien dat door veranderde tijdsomstandigheden een nieuw voorstel zal dienen te worden gedaan, ten minste zullen reeds verscheidene punten daarin toen behandeld naar tegenwoordige nieuwe behoeften moeten worden gewijzigd.

Onwillekeurig welt bij ons de bedenking op, dat als de behandeling der spoorwegenzaak in Indie dienzelfden loop moet volgen, onze achterkleinkinderen daarvan niets meer zullen zien en op het oogenblik dat de goede wil ter uitvoering er zijn zal, bij de met eene ondenkbare snelheid aanwinnende kennis der toepasing van bekende krachten, de wetenschap zulke vorderingen zal hebben gemaakt dat de spoorwegen zoo als ze nu bestaan, dan verouderd en in onbruik zullen zijn en vervangen door een nieuw, wie kan het zeggen welk middel van versnelde gemeenschap.

REMBANG. — Op den 30sten December jl. is er brand ontstaan in een der tabaksloodsen van de onderneming Djaubean, distrikt Djati Rogo in deze residentie. De loods lang 380 voet, is tot op 50 voet na, geheel in de asch gelegd en van de 35000 pond tabak, die zich, naar wij vernemen, in dezelve bevonden slechts ¼ gered. Men schrijft het ontstaan van den brand toe aan de wraakzucht eener jaloersche vrouw tegen haren man, die op de onderneming als mandoer is geplaatst. De policie heeft zich de zaak aangetrokken.

NEDERLAND.

— De minister van oorlog heeft in overleg met den minister van kolonien bepaald, dat hier te lande geene zwitsers meer voor de Nederlandsche koloniale militaire dienst, zullen mogen worden aangenomen, welke bepaling zich aanvankelijk mede uitstrekt tot alle Duitschers, ten einde misleiding nopens den landaard te voorkomen. In het vervolg zullen dus geene andere vreemdelingen dan Nooren, Deenen en Zweden tot een engagement voor de koloniale dienst mogen worden toegelaten.

— Voor eenigen tijd werd door eenige vereerders van wijlen graaf van den Bosch het plan gevormd, om door de oprigting van een gedenkteeken de herinnering aan dien uitstekenden staatsman en burger te vereeuwigen. De hoofdcommissie, bestaande uit de heeren Mr. J. F. W. van Nes, oud vice-president van den raad van Indie, te Doesborg; Mr. W. J. Piepers lid van den raad van State, te 's Hage; E. P. de Monchy, president der Nederlandsche Handelmaatschappij te Amsterdam; generaal W. F. baron van Raders, oud-gouverneur van Suriname, te 's Hage; H. A. van den Wall Bake, muntmeester te Utrecht, en P. van Rees, oud-resident van Batavia, te 's Hage; heeft thans, naar men verneemt, besloten den kring harer werkzaamheden uit te breiden en tot medebestuurders te kiezen de heeren J. de Vos Jbz. en C. J. Fodor, te Amsterdam; E. L. Jacobson, te Rotterdam; Mr. J. Rau van Gameren, Mr. H. Merkus Willers en J. J. van Braam, te Arnhem; Mr. N. P. J. Kien, te Utrecht; W. D. A. M. baron van Brienen van de Groote Lindt en M. A. F. H. Hoffman, te 's Hage; H. van Sonsbeeck, te Zwolle; Jhr. Mr. E. J. P. van Meeuwen, te 's Bosch; J. G. J. van den Bosch, te Kattendijke; J. W. C. baron van Ittersum, te Groningen; Jhr. Mr. F. J. J. van Eysinga, te Leeuwarden; Mr. S. van Welderen baron Rengers, te Ysbrechtum; C. G. Schutze van Houten en D. Vis Blokhuizen, te Rotterdam; Mr. W. H. Cost Jordens, te Deventer; Mr. L. graaf van Heiden Reinestein, te Assen; en Jhr. Mr. F. B. H. Michiel van Kessenich, te Maastricht.

— De kiezersvereeniging *Eendragt maakt Magt,* in de gemeente het Bildt heeft even als die te Harlingen tot candidaat voor de aanstaande verkiezing van een lid der Tweede Kamer in dit hoofdkiesdistrict gesteld den heer Mr. J. Dirks. Door eenige liberale kiezers wordt daartoe aanbevolen de heer E. Douwes Dekker, dien zij een bekwamen en kordaten Fries noemen. De *Provinciale Friesche Courant* dringt ten sterkste op de verkiezing van den heer J. H. Tacoma aan.

— Zondag 24 Oct. is door twee der tijdelijk bij het 2de regement infanterie alhier ingedeelde militairen, bestemd voor de dienst in Oost-Indie, eene poging aangewend om zich met de sloep van een der scheepsmakelaars naar de rede te begeven, ter bereiking eener voorbijvarende engelsche stoomboot. Hoewel zij in burgerskleeding waren, werden zij echter dadelijk door de sloeproeijers herkend, die er de wacht kennis van gaven, waarop deze de beide deserteurs in arrest nam.

— Heden nacht 28 Oct. is, na een langdurig en smartelijk lijden, alhier overleden de heer Mr. H. Provó Kluit, in leven raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, waartoe hij in 1858 verkozen werd; zoo als men weet, was de overledene gedurende verscheidene jaren directeur van policie en later burgemeester der stad Amsterdam. Ook werd hij gedurende eenigen tijd van wege het hoofdkiesdistrict Amsterdam als lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal afgevaardigd. Hij was ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en kommandeur der orde van de Eikenkroon. Hij was te Utrecht geboren; zijn buitengewoon werkzame aard, zijn ijver in de behartiging van zijne onderscheidene gewigtige betrekkingen, zijne hulpvaardigheid, worden algemeen erkend en zijn verlies betreurd.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het Schip.	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Jan. 4	Nederl.	Maria Adriana.	S. van der Held.	360	Batavia.	29 Dec.	geen	Soerabaija.	
„ „	Deensche	Maria Christina.	C. Vose.	188	„	„ „	„	„	P. Kervel & Co.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.		Gezagvoerder.	Naar.
Januarij	4	Nederlandsche	schip	Ortelius.	F. H. Groote	Nederland.
„	—	Ned. Ind.	bark	Tatas Banjermassing.	Sarief Mohamat.	Pasoeroean.
„	5	„ „	„	Atiatool Barie.	Said Abd. b. Moh. Alijdroos.	Grissee.
„	—	Nederlandsche	schip	Broedertrouw.	G. Rotgans.	Nederland over Samarang.
„	—	Ned. Ind.	stooms.	Kraton.	A. van Nijvenheim.	Bezoekie over Pasoeroean.
„	—	„ „	bark	Fathool Madjiet.	Said Moh. b, Aloei Asegaf,	Molukkos.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Delftshaven.	Schaap.	In reparatie.	B. Kopersmit & Co.
„	Baltimore.	Brakke.	Amsterdam.	„ „ „ „
„	Helmers.	A. Messen.	Te Koop.	E. Ten Brinck & Co.
„	Jan van Brakel.	D. de Roever.	Amsterdam.	„ „ „ „ „
„	Watergeus.	H. B. Giezen.	Onbepaald.	„ „ „ „ „
„	Knap Hoorn.	L. J. Dik.	„	„ „ „ „ „
„	Prins Fred. der Nederl.	C. C. de Witt.	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
Engelsche	Annie Archibald.	John Turney.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Brouwershaven.	P. Janzen.	„	„ „ „ „ „ „
Amerikaansche	Wildgazelle.	Crowelen.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Cornelia Henriette.	de Veer.	In lossing.	„ „ „ „
Nederlandsche	Edouard Marie.	Remmerts.	Nederland.	„ „ „ „
Hamburgsche	Joachim Cristiaam.	Holm,	In Lossing.	„ „ „ „
„	Cappela.	Lange.	In Lossing.	Mathieu Ebbs Ruys & Co.
Nederlandsche	Odilia Margaretha.	Martius van Geffen.	Nederland.	„ „ „ „ „
„	Anna Lena.	C. Zaal.	„	„ „ „ „ „
Zweedsche	Amalia Maria.	Soendsen.	Falmouth.	„ „ „ „ „
Hamburgsche	Malvina Vidal.	Kessal.	Rotterdam.	„ „ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomboot Samarang Paket.	Scheel	„	„ „ „ „ „
„	Maria Catharina.	H. C. de Bos.	Nederland.	P. Kervel & Co.
„	Het Goede Vertrouwen.	D. J. Kraan.	„	„ „ „ „
„	Antoinette Seraphine.	A. Victor.	„	„ „ „ „
„	Cornelia.	J. H. With.	„	„ „ „ „
„	Penguin.	Wesenberg.	Kanaal.	„ „ „ „
Engelsche	Crouch Brothers.	G. Crouch.	Nederland.	Hill Broekman & Co.
„	Leven.	Rob.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	California.	H. de Wijn.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Schotch Lassie.	Kennedy.	„	„ „ „ „
Nederlandsch	Pollux.	H. L. Kruis.	„	B. J. van Eck & Co.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag 6 Januarij 1861.
's Morgens te half negen ure.
Ds. VAN STEEDEN.

Doopsbediening en voorbereiding voor het Heilig avondmaal.

Maandag 7 Januarij 1861.
's Avonds te half zeven ure.
ZENDINGS-BIDSTOND.
Nederduitsch en Maleisch.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.